

**МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ
ПЕРСОНАЛОМ**

**НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
дисципліни
«Історія міжнародного права»
(для бакалаврів)**

МАУП

Київ 2016

Підготовлено професором кафедри міжнародного права та порівняльного правознавства Мацко А,С.

Затверджено на кафедрі міжнародного права та порівняльного правознавства (протокол №8 від 21.04.2016 р.)

Схвалено Вченою радою Інституту права Міжрегіональної Академії управління персоналом (протокол №4/1 від 29.04.2016 р.)

Мацко А.С. Навчальна програма дисципліни «Історія міжнародного права»
— К.: МАУП, 2016

Навчальна програма містить пояснювальну записку, тематичний план, зміст дисципліни «Історія міжнародного права», теми контрольних робіт, питання для самоконтролю, а також список літератури.

МАУП

Пояснювальна записка

Історія міжнародного права є однією з нормативних навчальних дисциплін освітньо-професійної підготовки бакалаврів з міжнародного права, що вивчає систему міжнародного права його співвідношення з іншими галузями права та історичний розвиток як і розвиток в сучасних умовах визначення основних галузей.

Навчальна дисципліна «Історія міжнародного права» є складовою освітньо-професійної програми підготовки фахівців за освітньо-кваліфікаційним рівнем «бакалавр» галузі знань міжнародні відносини, з *напрямку підготовки міжнародне право.*

Дана дисципліна нормативна і викладається у I семестрі 1 курсу в обсязі 90 год., зокрема: *лекції – 24 год., семінарські заняття – 12 год., а решта 66 год. передбачено самостійно-практична робота студента.* У курсі передбачений 3 змістовних модулів та 1 модульна контрольна робота. Завершується дисципліна – іспитом.

Мета дисципліни – формування у студентів достатньої бази основ теоретичних знань про міжнародне право, його сутність, особливості.

Завдання – опанування студентами за допомогою різних форм і методів (лекції, семінари, реферати, дискусії, конференції, самостійна робота та ін.) програмного матеріалу, засвоєння базових знань у сфері міжнародного права. Засвоєння предмету дозволить студентові самостійно оцінювати, аналізувати стан розвитку галузі міжнародного права, його сутності, накових шкіл та тенденцій сучасності участі суб'єктів щодо реформ міжнародного права та прогнозувати подальший шлях та його використання для підтримання загальносвітового правопорядку.

У процесі вивчення дисципліни «Історія міжнародного права» студенти повинні засвоїти етапи становлення міжнародного права та різні доктринальні підходи щодо джерел, зрозуміти особливості, систематизувати знання щодо основних міжнародних організацій тощо.

Тематичний план
дисципліни «Історія міжнародного права»

Назва змістового модуля і теми	
Змістовий модуль 1. Поняття історії міжнародного права	
1.	Поняття історії міжнародних відносин: сутність та роль права
2.	Поняття та особливості етапів історії міжнародного права
3.	Історія та становлення науки міжнародного права
Змістовий модуль 2. Хронологія розвитку міжнародного права	
4.	Вестфальський мир та його значення для історії сучасного міжнародного права
5.	Ліга націй її роль в системі управління міжнародних відносин
6.	Етапи створення ООН
7.	Холодна війна та її вплив на розвиток міжнародного права
8.	Розвиток історії державності України та історії міжнародного права
10.	Міжнародне право на початку ХХІ століття
Разом годин: 90	

Зміст дисципліни
«Історія міжнародного права»

Змістовий модуль 1. Поняття історії міжнародного права

Тема 1. Поняття історії міжнародних відносин: сутність та роль права

1. Сучасні теорії виникнення міжнародного права. Концепція *ubi societas ibi jus*. Концепція першості міжнародно-правових джерел. Теорія першочергового виникнення національного права.

2. Доктринальні підходи щодо періодизації історії міжнародного права. Школа історії франції, Англії, Іспанії, Америки, Китаю, Росії.

3. Міжнародні події як критерій періодизації міжнародного права. Події злому формацій, рабовласницької, феодальної, буржуазної, соціалістичної, глобалізаційного економічного розвитку та індустріального і постіндустріального.

Література: [9-15]

Тема 2. Поняття та особливості етапів історії міжнародного права

Поняття етапів розвитку історії людства у різних народів світу. Історичні типи міжнародного права.

2. Типологізація у Далекосхідних народів щодо розвитку міжнародного права.

3. Англійська типологізація щодо історії міжнародного права.

4. Французькі просвітники та їх підходи щодо типологізації історії міжнародного права.

5. Марксистсько-ленінська типологізація і періодизація міжнародного права.

6. Африканська історія міжнародного права;

7. Ліга арабських країн щодо власного бачення історії міжнародного права.

8. Сучасна юридична наука про періодизацію історії міжнародного права.

9. Міжнародне право в міждержавних стосунках стародавнього світу. Особливості міжнародних відносин і міжнародного права держав Дворіччя і Єгипту. Міжнародне право стародавніх індійської та китайської держав. Головні інститути міжнародного права Стародавніх Греції і Риму. Римське право та *jus gentium*.

10. Становлення міжнародного права у середньовіччі. Міжнародно-правова діяльність центрів міжнародного життя на території України.

Особливості міжнародно-правового регулювання відносин західноєвропейських держав. Міжнародне право країн Арабського Сходу. Питання становлення і розвитку міжнародного права на Африканському, Латиноамериканському та інших континентах.

Література: [26-32]

Тема 3. Історія становлення науки міжнародного.

1. Наука міжнародного права та її роль у розвитку і функціонуванні міжнародного права.
2. Міжнародно-правові погляди вчених у стародавні часи. Природно-правові погляди стародавнього світу на міжнародне право. Ветхий Завіт про міжнародні стосунки. Книга Маккавеї про союзні угоди, закони і звичаї війни.
3. Артхашастра і Махабхарата про правила міждержавних стосунків, посольське право, зовнішню політику держави. Міжнародно-правові ідеї Конфуція, Лао-Цзи.
4. Міжнародно-правові погляди давньогрецьких мислителів (Гомер, Ксенофонт, Сократ, Платон, Аристотель та ін.) і давньоримських авторів (Т.Лівій, Цицерон, Помпоній, Ульпіан, М.Аврелій та ін.).
5. Становлення міжнародно-правової проблематики як самостійної галузі знань. Релігійне і канонічне тлумачення норм міжнародного права. Блаженний Августин, Граціан, Фома Аквінський. Глоссатори і постглоссатори. Ф. Аккурсій, Бартол, Балд. Світський напрям розвитку міжнародно-правових знань. "Монархія" А.Данте. "Діалог між читачем і учнем" В.Оккама. П.Дюбуа, К.Пізанська, І.Подебрад, М.Падуанський, Н.Макіавеллі.
6. Міжнародно-правові погляди Ф.Вітторія, Б.Айали, А.Джентілі, Ф.Суареса, Д.Сото.

7. Наука міжнародного права в працях Г.Греція. Позитивно-правовий, природно-правовий і гроціанський напрями науки міжнародного права. Міжнародно-правове вчення Т.Гоббса, Б.Спінози, С.Пуффендорфа, Х.Томазія, Х.Вольфа, Е.Ваттеля, К.Бейнкерсгука, І.Мозера, Р.Зьоча, Г.Мартенса.

8. Розвиток науки міжнародного права І.Кантом, Г.Гегелем, І.Бентамом, Р.Филлімором, Ф.Цорном, А.Цорном, Є.Кауффманом, Ф.Лістом, Л.Оппенгеймом, М.Коркуновим, Ф.Мартенсом, Л.Кемеровським.

9. Розвиток науки міжнародного права в Україні. Міжнародно-правові погляди В.П.Даневського, Р.У.Базінера, П.М.Богаєвського, Д.І.Каченовського, І.Івановсько-го, М.Р.Кантакузіна-Сперанського, П.Казанського, А.Н.Стоянова, В.А.Незаби-товського, О.О.Ейхельмана, М.Піуновського, В.Е.Грабаря та ін.

10. Сучасні напрями науки міжнародного права. "Відроджене" природно-правове вчення про міжнародне право. Позитивістський напрям у науці міжнародного права. Нормативізм. Солідарістське вчення про міжнародне право. Скандинавський і американський реалізм. Соціологічний напрям в науці міжнародного права. Марксистсько-ленінська наука міжнародного права. Історична школа міжнародного права. Радянська наука міжнародного права.

11. Методологія науки міжнародного права. Сучасна система науки міжнародного права. Актуальні проблеми теорії і практики міжнародного права.

Література: [9-13, 37]

Змістовий модуль 2. Хронологія розвитку міжнародного права

Тема 4. Весфальський мир та його значення для історії сучасного міжнародного права

1. Міжнародне право в перехідний період від середньовіччя до нового часу. Вестфальський мир 1648 р.

2. Основні інститути міжнародного права періоду абсолютизму.

3. Роль Гуго Гроція щодо підписання угод між Престолом та державами по закінченню 30-літньої війни.

4. Значення договорів, які прийняті під час Вестфальського миру для розвитку сучасного міжнародного права.

5. Вплив договірності під час Вестфальського миру для процесу впровадження принципів і норм на сучасне міжнародне право та підтримання сучасного загальносвітового правопорядку.

6. Наслідки Вестфальського миру для України: Міжнародно-договірна і дипломатична діяльність козацької держави. Міжнародна політика Б.Хмельницького і його спадкоємців. Гадяцька та інші угоди. Договори з Москвою. Зовнішня політика і міжнародні угоди Гетьманщини. Міжнародно-правова і дипломатична діяльність Запорізької Січі. Вплив Великої французької та інших буржуазних революцій на розвиток міжнародного права. "Європейське міжнародне право цивілізованих народів". Віденський конгрес 1815 р. Паризький конгрес 1856 р. Берлінський конгрес 1878 р., Берлінська конференція 1884 – 1885 рр. Гаазькі конференції миру 1899 і 1907 рр. Міжнародне право як засіб закріплення поділу світу і колоніальних загарбань. Колонії, протекторати, сфери впливу.

Література: [9-16, 35]

Тема 5. Ліга націй та її роль в системі управління міжнародних відносин.

1. Перша світова війна і міжнародне право. Принципи міжнародних відносин, проголошені Жовтневою революцією і міжнародно-правова

діяльність Радянської Росії. Міжнародно-правова діяльність Центральної Ради. Міжнародне значення Універсалів Української Центральної Ради. Акти Гетьманщини.

2. Версальські мирні угоди 1919–1920 рр. Ліга Націй. Генуезька і Гаазька конференції 1922 р. Локарнська конференція 1925 р. Пакт Бріана-Келлога. Конвенції про визначення агресії 1933 р.

3. Мюнхенська угода 1938 р. Радянсько-німецький пакт 1939 р. ("пакт Молотова-Ріббентропа") і таємні протоколи до нього.

4. Війна Радянського Союзу з Фінляндією (1939 р.) і виключення СРСР з Ліги Націй (14 грудня 1939 р.).

5. Завершення діяльності Ліги націй

Література: [9-16, 35]

Тема 6. Етапи створення ООН

1. Друга світова війна і міжнародне право. Вашингтонська декларація 1942 р. Московська, Тегеранська (1943 р.),

2. Ялтинська і Берлінська (1945 р.) конференції та їх рішення.

3. Нюрнберзький і Токійський трибунали.

4. Конференція Об'єднаних Націй у Сан-Франциско. Потсдамська конференція та її значення для розвитку міжнародного права.

5. Утворення Організації Об'єднаних Націй. Статут ООН. Мирні договори 1947 р. Мирне врегулювання з Німеччиною та Японією.

Література: [24-33]

Тема 7. Холодна війна та її вплив на розвиток міжнародного права.

1. Створення НАТО, СЕАТО, СЕНТО та їхній вплив на вирішення питань колективної безпеки. Система органів співробітництва країн Східної Європи. Рада Економічної Взаємодопомоги.

2. Загальна декларація прав людини. Встановлення та зміцнення принципу міжнародного співробітництва в галузі захисту прав і основних свобод людини.

3. Нові незалежні держави країн Азії, Африки та Латинської Америки і міжнародне право. Рух неприєднання, його цілі та принципи.

4. Хельсінкська нарада з безпеки та співробітництва підписані акти, створення нових інститутів.

5. 80-90 роки Розпад СРСР та крах системи соціалізму в Європі.

Література: [9-10, 12-15]

Тема 8. Розвиток історії міжнародного права та роль України

1. Становлення державності на території України і розвиток міжнародних відносин.

2. Правова основа стосунків між українськими князівствами. Становлення Київської держави. Зовнішньополітичні повноваження князя і віче. Зовнішні зносини Київської держави.

3. Міжнародна діяльність Київської держави періоду князя Ігоря. Війни з уличами та древлянами. Похід на Візантію. Договір про союз і торгівлю 944 р. Зобов'язання щодо поваги територіальних прав. Домовленість про воєнну допомогу. Обмеження у сфері торговельних відносин. Діяльність Ігоря по активізації східної політики Київської держави. Міжнародно-договірне право Київської держави часів Ігоря.

4. Регентство Ольги. Воєнно-дипломатична діяльність княгині Ольги. Війна з древлянами. Закони і звичаї війни і розпорядження княгині Ольги. Стародавні літописи про державну діяльність Ольги. Костянтин

Багрянородний про дипломатичні відносини з Київською державою і роль у них княгині Ольги. Посольство Ольги до Оттона I. Результати державотворчої діяльності Ольги. Міжнародне становище Київської держави в період між Ігорем і Святославом.

5. Розширення впливу Київської держави періоду Святослава. Похід Святослава на Оку і Волгу. Допомога Святослава Візантії у війні з сицилійськими арабами. Інститути міжнародного права періоду Святослава. Міжнародно-правовий статус державної території. Кордони Київської держави. Міжнародні договори та їхня класифікація. Міжнародні звичаї. Статус іноземців. Зміст нейтралітету. Договір Святослава з в'ятичами (964 р.) і його особливості. Особливості міжнародно-правового регулювання відносин Київської держави з ясами і касогами. Закони і звичаї війни. Умови для правомірного початку воєнних дій. Місія Калокіра. Договір Київської держави з Візантією 971 р. і процедура його укладення. Об'єкт договору. Політика протекторату і правові форми її закріплення. Суб'єкти права міжнародних договорів періоду Святослава. Практика укладення союзних договорів. Нейтралітет. Практика укладення таємних договорів. Роль релігії у регулюванні міждержавних відносин. Норми міжнародного морського права. Статус комбатантів і некомбатантів у період війни. Угоди Київської держави з кримськими васалами Візантії (966 р.), Візантією (967 р.), Болгарією (967 р.), печенігами (968 р.) і т.п.

6. Київська Русь часів Володимира Великого. Питання територіального верховенства до князювання Володимира. Війна Ярополка з Олегом. Статус державних кордонів. Відносини новгородських волостей з Києвом. Процес збирання волостей під егідою Ярополка. Війна Володимира з Ярополком: міжнародно-правові звичаї і початок та завершення війни. Кордони держави Володимира Великого. Конфлікт Володимира з полоцьким князем. Відносини з Візантією. Війни з ляхами, ятвягами, в'ятичами, радимичами, Полоцьком. Похід 984 р. на болгар і укладення мирної угоди. Тмутараканські волості і кримські справи. Міжнародні угоди Володимира Великого з

Болеславом Хоробрим, Стефаном Угорським, Ольдрихом Чеським, Візантією (987 р.) тощо. Дипломатичне право періоду Володимира. Міжнародно-правове значення хрещення Київської Русі. Друга половина князювання Володимира. Конфлікт із синами. Династичний зв'язок як основа відносин князівства в період після Володимира. Проголошення Святополком себе київським князем. Убивство Бориса і Гліба. Союз Святополка з Печенізькою (Турецькою) ордою проти Ярослава.

7. Київська держава часів Ярослава Мудрого. Міжнародні договірні зв'язки Ярослава: союз із імператором Генріхом II проти Болеслава (1016 р.), угода з Мстиславом, поляками. Повернення західних земель. Північні кордони держави Ярослава. Перемога Ярослава над печенігами та її значення для міжнародного становища Київської держави. Розширення південних кордонів. Дипломатичні відносини Київської держави з Німеччиною, скандинавськими державами, Францією. Відносини Русі та Візантії.

8. Розпад Київської держави у XI–XII в. Політична система Руської держави після смерті Ярослава Мудрого. Міжнародна діяльність Ізяслава (1054-1068 рр.). Перша українська революція. Оголошення Всеслава князем. Поразка народного обранця. Розправа з киянами всупереч угоді. Друге князювання (1069-1073) Ізяслава. Відносини між старшими Ярославичами. Друге вигнання Ізяслава. Проголошення Святослава князем і поділ Київщини з Всеволодом. Договір Святослава з Болеславом. Посередництво Німеччини і паші у відносинах київських князів. Смерть Святослава і повернення Ізяслава. Князі-ізгої. Міжнародна політика Всеволода (1077–1093 рр.). Відокремлення Галичини. Поділ Волинських волостей. Конфлікт західних українських земель з Угорщиною і Польщею. Міжнародні зв'язки Всеволода з Німеччиною, Візантією, скандинавськими країнами. Князювання Святополка.

9. Занепад Київської держави. Нові політичні центри на сході Європи та їх ставлення до Києва.

10. Галицько-Волинська держава та її міжнародні відносини з кінця XIII ст.

11. Знищення залишків політичної незалежності українських земель. Боротьба українців за рівноправність у Литовській державі. Політичне становище східних, центральних і західних українських земель.

12. Заснування Запорізької Січі. Війни з татарами і турками. Міжнародні відносини Запорізької Січі.

13. Війна Б.Хмельницького з Польщею. Дипломатичні відносини держави Б.Хмельницького.

14. Національне відродження України. Розвиток науки міжнародного права в Україні, кінець XVIII – початок XX ст. Війна і революція. Створення Центральної Ради. Зовнішня політика України.

15. Відносини між радянськими республіками і Україна. Міжнародно-договірні відносини УРСР і РРФСР. Питання закріплення суверенітету Радянської України. Міжнародно-правова суб'єктність України.

16. Міжнародно-правовий статус України в період 1923– 1944рр. Проблеми здійснення права зовнішніх зносин. Згорання процесу розвитку української державності. Конституційні й законодавчі зміни 1944 р. та їхній формально-юридичний характер.

17. Міжнародно-правова діяльність України після другої світової війни. Здійснення дипломатичних та інших зовнішніх зносин. Міжнародна договірна діяльність УРСР. Участь Радянської України в міжнародному інституційному механізмі: міжурядових організаціях і міжнародних конференціях. Міжнародна правотворча діяльність УРСР. Місце та роль УРСР в універсальній і регіональній системах безпеки.

18. Міжнародно-правові аспекти здійснення державного суверенітету України на сучасному етапі. Проголошення Верховною Радою України 16 липня 1990 р. Декларації про державний суверенітет і 24 серпня 1991 р. Акта про незалежність України. Визнання України як незалежної суверенної держави. Зовнішньополітична концепція та дипломатична діяльність

України. Міжнародна договірна діяльність України. Участь України в міжнародному інституційному механізмі. Сучасні універсальна й регіональні системи безпеки і участь України в їхньому становленні та розвитку.

Література: [1-4, 35]

Тема 9. Новітні підходи щодо розвитку міжнародного права.

1. Проблеми реформування міжнародного інституційного механізму і трансформації сучасного міжнародного права. Забезпечення примату міжнародного права в політиці. Суверенітет на сучасному етапі. Питання розвитку інституту міжнародної правосуб'єктності.

Декларація третього тисячоліття та її роль у розвитку міжнародного права.

Реформа ООН та її значення для нового правопорядку у міжнародних правовідносинах та розвитку права на сучасному етапі становлення людства.

2. Міжнародні ініціативи України.

3. Діяльність України по входженню до європейського правового простору.

4. Досягнення в становленні нового міжнародного економічного порядку. Правові проблеми становлення нового інформаційного порядку. Глобальні проблеми на рубежі XX і XXI ст. Правові питання екологічної безпеки.

5. Міжнародна гуманітарна революція і міжнародне право. Міжнародна Хартія прав людини і внутрішня компетенція держав.

6. Проблеми підвищення ефективності сучасного міжнародного права. Нові риси сучасного міжнародного права. Розширення сфери дії сучасного міжнародного права.

7. Прогнозування розвитку міжнародного права.

Література: [23-37]

Теми контрольних робіт

1. Доктринальні підходи щодо періодизації історії міжнародного права
2. Концепція першості міжнародно-правових джерел
3. Міжнародні події як критерій періодизації міжнародного права.
4. Вплив договірного під час Вестфальського миру для процесу впровадження принципів і норм на сучасне міжнародне право та підтримання сучасного загальносвітового правопорядку.
5. Наслідки Вестфальського миру для України Міжнародно-договірна і дипломатична діяльність козацької держави.
6. Міжнародна політика Б.Хмельницького і його спадкоємців.
7. Зовнішня політика і міжнародні угоди Гетьманщини. Міжнародно-правова і дипломатична діяльність Запорізької Січі.
8. Сучасні напрями науки міжнародного права.
9. "Відроджене" природно-правове вчення про міжнародне право.
10. Позитивістський напрям у науці міжнародного права.
11. Принципи міжнародних відносин, проголошені Жовтневою революцією і міжнародно-правова діяльність Радянської Росії.
12. Міжнародно-правова діяльність Центральної Ради.
13. Міжнародне значення Універсалів Української Центральної Ради.
14. Створення НАТО, СЕАТО, СЕНТО та їхній вплив на вирішення питань колективної безпеки.
15. Система органів співробітництва країн Східної Європи.
16. Рада Економічної Взаємодопомоги.
17. Загальна декларація прав людини.
18. Встановлення та зміцнення принципу міжнародного співробітництва в галузі захисту прав і основних свобод людини.
19. Нові незалежні держави країн Азії, Африки та Латинської Америки і міжнародне право.
20. Рух неприєднання, його цілі та принципи.

21. Хельсінкська нарада з безпеки та співробітництва підписані акти, створення нових інститутів.
22. Міжнародно-правова діяльність України після другої світової війни.
23. Міжнародна договірна діяльність УРСР.
24. Участь Радянської України в міжнародному інституційному механізмі.
24. Міжнародна правотворча діяльність УРСР.
25. Місце та роль УРСР в універсальній і регіональній системах безпеки
26. Реформа ООН та її значення для нового правопорядку у міжнародних правовідносинах та розвитку права на сучасному етапі становлення людства.
27. Діяльність України по входженню до європейського правового простору.
28. Досягнення в становленні нового міжнародного економічного порядку.
29. Правові проблеми становлення нового інформаційного порядку.
30. Міжнародна гуманітарна революція і міжнародне право.

Питання для самоконтролю

1. Сучасні теорії виникнення міжнародного права. Концепція *ubi societas ibi jus*.
2. Концепція першості міжнародно-правових джерел.
3. Теорія першочергового виникнення національного права.
4. Доктринальні підходи щодо періодизації історії міжнародного права. Школа історії Франції, Англії, Іспанії, Америки, Китаю, Росії.
5. Міжнародні події як критерій періодизації міжнародного права. Події злому формацій, рабовласницької, феодальної, буржуазної, соціалістичної, глобалізаційного економічного розвитку та індустріального і постіндустріального.
6. Поняття етапів розвитку історії людства у різних народів світу.
7. Історичні типи міжнародного права.

8. Типологізація у Далекосхідних народів щодо розвитку міжнародного права.
9. Англійська типологізація щодо історії міжнародного права.
10. Французькі просвітники та їх підходи щодо типологізації історії міжнародного права.
11. Марксистсько-ленінська типологізація і періодизація міжнародного права.
12. Африканська історія міжнародного права;
13. Ліга арабських країн щодо власного бачення історії міжнародного права.
14. Сучасна юридична наука про періодизацію історії міжнародного права.
15. Міжнародне право в міждержавних стосунках стародавнього світу.
16. Особливості міжнародних відносин і міжнародного права держав Дворіччя і Єгипту.
17. Міжнародне право стародавніх індійської та китайської держав. Головні інститути міжнародного права Стародавніх Греції і Риму. Римське право та *jus gentium*.
18. Становлення міжнародного права у середньовіччі. Міжнародно-правова діяльність центрів міжнародного життя на території України. Особливості міжнародно-правового регулювання відносин західноєвропейських держав. Міжнародне право країн Арабського Сходу. Питання становлення і розвитку міжнародного права на Африканському, Латиноамериканському та інших континентах.
19. Наука міжнародного права та її роль у розвитку і функціонуванні міжнародного права.
20. Міжнародно-правові погляди вчених у стародавні часи. Природно-правові погляди стародавнього світу на міжнародне право. Ветхий Завіт про міжнародні стосунки. Книга Маккавеї про союзні угоди, закони і звичаї війни.

21. Артхашастра і Махабхарата про правила міждержавних стосунків, посольське право, зовнішню політику держави. Міжнародно-правові ідеї Конфуція, Лао-Цзи.
22. Міжнародно-правові погляди давньогрецьких мислителів (Гомер, Ксенофонт, Сократ, Платон, Аристотель та ін.) і давньоримських авторів (Т.Лівій, Цицерон, Помпоній, Ульпіан, М.Аврелій та ін.).
23. Становлення міжнародно-правової проблематики як самостійної галузі знань. Релігійне і канонічне тлумачення норм міжнародного права. Блаженний Августин, Граціан, Фома Аквінський. Глосатори і постглосатори. Ф. Аккурсій, Бартол, Балд. Світський напрям розвитку міжнародно-правових знань. "Монархія" А. Данте. "Діалог між читачем і учнем" В. Оккама. П. Дюбуа, К. Пізанська, І. Подебрад, М. Падуанський, Н. Макіавеллі.
24. Міжнародно-правові погляди Ф. Вітторія, Б. Айали, А. Джентілі, Ф. Суареса, Д. Сото.
25. Наука міжнародного права в працях Г. Греція. Позитивно-правовий, природно-правовий і гроціанський напрями науки міжнародного права.
26. Міжнародно-правове вчення Т. Гоббса, Б. Спінози, С. Пуффендорфа, Х. Томазія, Х. Вольфа, Е. Ваттеля, К. Бейнкерсгука, І. Мозера, Р. Зьоча, Г. Мартенса.
27. Розвиток науки міжнародного права І. Кантом, Г. Гегелем, І. Бентамом, Р. Филлімором, Ф. Цорном, А. Цорном, Є. Кауффманом, Ф. Лістом, Л. Оппенгеймом, М. Коркуновим, Ф. Мартенсом, Л. Кемеровським.
28. Розвиток науки міжнародного права в Україні. Міжнародно-правові погляди В. П. Даневського, Р. У. Базінера, П. М. Богаєвського, Д. І. Каченовського, І. Івановсько-го, М. Р. Кантакузіна-Сперанського, П. Казанського, А. Н. Стоянова, В. А. Незаби-товського, О. О. Ейхельмана, М. Піуновського, В. Е. Грабаря та ін.

29. Сучасні напрями науки міжнародного права. "Відроджене" природно-правове вчення про міжнародне право
30. Історична школа міжнародного права. Радянська наука міжнародного права.
31. Методологія науки міжнародного права. Сучасна система науки міжнародного права.
32. Міжнародне право в перехідний період від середньовіччя до нового часу. Вестфальський мир 1648 р.
33. 2. Основні інститути міжнародного права періоду абсолютизму.
34. Роль Гуго Гроція щодо підписання угод між Престолом та державами по закінченню 30-літньої війни.
35. Значення договорів, які прийняті під час Вестфальського миру для розвитку сучасного міжнародного права.
36. Вплив договірності під час Вестфальського миру для процесу впровадження принципів і норм на сучасне міжнародне право та підтримання сучасного загальносвітового правопорядку.
37. Наслідки Вестфальського миру для України Міжнародно-договірна і дипломатична діяльність козацької держави
38. Завершення діяльності Ліги націй
39. Друга світова війна і міжнародне право. Вашингтонська декларація 1942 р. Московська, Тегеранська (1943 р.),
40. Ялтинська і Берлінська (1945 р.) конференції та їх рішення.
41. Нюрнберзький і Токійський трибунали.
42. Конференція Об'єднаних Націй у Сан-Франциско. Потсдамська конференція та її значення для розвитку міжнародного права.
43. Утворення Організації Об'єднаних Націй. Статут ООН. Мирні договори 1947 р. Мирне врегулювання з Німеччиною та Японією.
44. Створення НАТО, СЕАТО, СЕНТО та їхній вплив на вирішення питань колективної безпеки.

45. Система органів співробітництва країн Східної Європи. Рада Економічної Взаємодопомоги.
46. Загальна декларація прав людини.
47. Встановлення та зміцнення принципу міжнародного співробітництва в галузі захисту прав і основних свобод людини.
48. Нові незалежні держави країн Азії, Африки та Латинської Америки і міжнародне право.
49. Рух неприєднання, його цілі та принципи.
50. Хельсінкська нарада з безпеки та співробітництва підписані акти, створення нових інститутів.
51. 80-90 роки Розпад СРСР та крах системи соціалізму в Європі.
52. Становлення державності на території України і розвиток міжнародних відносин.
53. Правова основа стосунків між українськими князівствами. Становлення Київської держави. Зовнішньополітичні повноваження князя і віче.
54. Зовнішні зносини Київської держави.
55. Міжнародна діяльність Київської держави періоду князя Ігоря. Війни з уличами та древлянами.
56. Регентство Ольги. Военно-дипломатична діяльність княгині Ольги. Війна з древлянами.
57. Закони і звичаї війни і розпорядження княгині
58. Київська держава часів Ярослава Мудрого.
59. Міжнародна діяльність Ізяслава (1054-1068 рр.).
60. Перша українська революція. Оголошення Всеслава князем. Відносини між старшими Ярославичами.
61. Відокремлення Галичини. Поділ Волинських волостей. Конфлікт західних українських земель з Угорщиною і Польщею.
62. Міжнародні зв'язки Всеволода з Німеччиною, Візантією, скандинавськими країнами. Князювання Святополка.

63. Занепад Київської держави.
64. Нові політичні центри на сході Європи та їх ставлення до Києва.
65. Галицько-Волинська держава та її міжнародні відносини з кінця XIII ст.
66. Знищення залишків політичної незалежності українських земель. Боротьба українців за рівноправність у Литовській державі..
67. Відносини між радянськими республіками і Україна. Міжнародно-договірні відносини УРСР і РРФСР. Питання закріплення суверенітету Радянської України..
68. Міжнародно-правовий статус України в період 1923– 1944рр. Проблеми здійснення права зовнішніх зносин.
69. Міжнародна правотворча діяльність УРСР. Місце та роль УРСР в універсальній і регіональній системах безпеки.
70. Міжнародно-правові аспекти здійснення державного суверенітету України на сучасному етапі.
71. Проголошення Верховною Радою України 16 липня 1990 р. Декларації про державний суверенітет і 24 серпня 1991 р. Акта про незалежність України.
72. Визнання України як незалежної суверенної держави. Зовнішньополітична концепція та дипломатична діяльність України.
73. Міжнародна договірна діяльність України.
74. Участь України в міжнародному інституційному механізмі.
75. Сучасні універсальна й регіональні системи безпеки і участь України в їхньому становленні та розвитку.
76. Проблеми реформування міжнародного інституційного механізму і трансформації сучасного міжнародного права.
77. Забезпечення примату міжнародного права в політиці. Суверенітет на сучасному етапі.
78. Питання розвитку інституту міжнародної правосуб'єктності.

79. Декларація третього тисячоліття та її роль у розвитку міжнародного права.
80. Реформа ООН та її значення для нового правопорядку у міжнародних правовідносинах та розвитку права на сучасному етапі становлення людства.
81. Міжнародні ініціативи України.
82. Діяльність України по входженню до європейського правового простору.
83. Досягнення в становленні нового міжнародного економічного порядку.
84. Правові проблеми становлення нового інформаційного порядку. Глобальні проблеми на рубежі XX і XXI ст.
85. Правові питання екологічної безпеки.
86. Міжнародна гуманітарна революція і міжнародне право.
87. Міжнародна Хартія прав людини і внутрішня компетенція держав.
88. Проблеми підвищення ефективності сучасного міжнародного права. Нові риси сучасного міжнародного права.
89. Розширення сфери дії сучасного міжнародного права.
90. Прогнозування розвитку міжнародного права.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

ОСНОВНА:

1. Конституція України .
2. Закон України «Про дію міжнародних договорів на території України» 2004 р.
3. Закон України «Про міжнародні договори України» 2004 р.
4. Закон України «Про правонаступництво України» 1991 р.
5. Віденська конвенція про право міжнародних договорів 1969 р.

6. Віденська конвенція про право міжнародних договорів між державами і міжнародними організаціями або між міжнародними організаціями 1986 р.
7. Віденська конвенція про правонаступництво держав щодо договорів 1978 р.
8. Регистрация и опубликование договоров и международных соглашений, правила для введения в действие ст. 102 Устава ООН. Резолюция ГА ООН от 14 декабря 1946 г.
9. Баскин Ю.Я., Фельдман Д.И. История международного права. — М., 1990.
10. Блищенко И.П., Дориа Ж. Прецеденты в международном публичном и частном праве. — М., 1999.
11. Буткевич В.Г. Міжнародне публічне право. К., 2009 Т. 1. 650с., Т. 2 - 568с.
12. Власов Ю.Л. Проблемы толмачення норм права. — К., 2001. - 230с.
13. Денисов В.И. Развитие теории и практики взаимодействия международного права и внутреннего права. — К., 1992. - 354с.
14. Дмитрієв А.І., Муравйов В.І. Міжнародне публічне право : Навч. посібник / Відп. ред. Ю.С. Шемшученко, Л.В. Губерський. — К., 2000. 450с.
15. Буроменский М.В. Міжнародне право. - К., 2011.- 565 с. Дружков М.П. Заключение многосторонних договоров в рамках и под эгидой международных организаций. — К., 1986.

ДОДАТКОВА:

16. Евинтов В.И. Многосторонние договоры в современном международном праве. — К., 1979.
17. Иванов С.І. Дія у часі міжнародних договорів та договірних норм. Свердловськ. - 2012. - 156с.
18. Каламакарян Р.А. Фактор времени в праве международных договоров. — М., 1989.
19. Курс міжнародного права в 7-ми томах. Т.4.— М., 1990.
20. Лукашук И.И. Международное право. Учебник. В 2-х т.— М., 1997.
21. Лукашук И.И. Стороны в международных договорах. — М. 1966.

22. Лукашук І.І., Лукашук О.І. Толкование норм международного права. — М., 2002.
23. Мартиненко П.Ф. Міжнародне право і українська конституція // Науковий вісник Дипломатичної академії України. Випуск 4. — К., 2010.
24. Мережко О.О. Право міжнародних договорів : сучасні проблеми теорії та практики : Монографія. — К., 2002.
25. Международное право : Учебник / Отв. ред. Ю.М. Колосов, В.И. Кузнецов. — М., 1994.
26. Международное право : Учебник для вузов / Г.В. Игнатенко, В.Я. Суворов, О.М. Тиунов; Под ред. Г.В. Игнатенко. — М., 2014. - 345с.
27. Міжнародне право в документах. М., 2012.
28. Тимченко Л.Д. Підручник Міжнародне право. М., Феникс, 1996.- 458с.
29. Підручник Міжнародне право. М., Юридична література. 1994.
30. Реализация международно-правовых норм во внутреннем праве / Отв. ред. Денисов В.Н., Евинтов В.И. — К. 1992.
31. Ріяка В.О. Ратифікація міжнародних договорів, К. 1983.
32. Талалаев А.Н. Венская конвенция о праве международных договоров. Комментарий. — М., 1997.
33. Талалаев А.Н. Право международных договоров: Действие и применение договоров. — М., 1985.
34. Талалаев А.Н. Право международных договоров. Договоры с участием международных организаций. — М., 1989.
35. Україна в міжнародно-правових відносинах : Кн. 1. Боротьба злочинністю та взаємна правова допомога / Відп. ред. В.Л. Чубарев, А.С. Мацко.— К., 1996.
36. Україна в міжнародно-правових відносинах : Кн. 2. Правова охорона культурних цінностей / Відп. ред.: акад. Ю.С. Шемшученко та доктор юр. наук В.І. Акуленко. — К., 1997.
37. Сучасний розвиток міжнародного права. - Зб. наукових праць. НАН України. - 2014. 615с.

38. Ядерне законодавство : Зб. нормативно-правових актів. — К., 1998.

39. Буткевич В.Г. Орієнтовна програма курсу міжнародного публічного права. — К.: Український часопис міжнародного права, №2, 2002. С.72-106.

МАУП